

foto onrechtmatig maken. Wat wel opvalt is dat het EHRM niets zegt over de constante observatie en achtervolging door paparazzi, waarvan volgens Von Hannover sprake is. Kennelijk heeft Von Hannover ook dit argument te weinig handen en voeten gegeven.¹⁰

Achteraf beschouwd lijkt het erop dat Von Hannover te zwaar heeft geleund op de vraag of de foto, al dan niet in combinatie met het artikel, een bijdrage levert aan een debat van publiek belang en dat zij meer winst had kunnen behalen op het punt van de omstandigheden waarin de foto genomen is.

Betekenis Caroline III voor de Nederlandse rechtspraak

Caroline III heeft het landschap niet wezenlijk gewijzigd, maar werpt toch wat nieuw licht op de criteria van Caroline II. In de eerste plaats lijkt het criterium van de bijdrage aan een debat van publiek belang verder aan belang ingeboet te hebben. Het gaat vooral om de context. Ook foto's die slechts dienen ter illustratie van een artikel leveren al snel een relevante bijdrage. En aan het artikel zelf worden ook niet al te hoge eisen gesteld, zo mag worden geconcludeerd.

In het licht van Caroline III ligt het voor de hand dat de nadruk weer wat verschuift naar naar de omstandigheden waarin de foto zijn gemaakt. In Caroline I gaf het EHRM nog aan dat foto's in de *tabloid press* vaak zijn gemaakt in 'a climate of continual harassment which induces in the person concerned a very strong sense of intrusion into their private life of even persecution'. Dit ziet vooral op foto's die in het geheim zijn gemaakt vanaf grote afstand (zoals die van Kate Middleton tijdens haar vakantie in een Frans kasteel). De betrokken persoon zal zich in zo een geval doorgaans ook onbespied wanen. De vraag wanneer (hinderlijk) volgen op de openbare weg ook te ver gaat bleef in Caroline III onbeantwoord. Dit zal door nationale rechters verder ingeleurd moeten worden, waarbij het EHRM gepaste afstand heeft te bewaren.

10 Het EHRM beperkt zich tot de opmerking dat er geen aanleiding bestaat nader onderzoek te doen naar de omstandigheden waarin de foto is genomen bij gebreke van 'indications pertinentes de la part de la requérante et en l'absence de circonstances particulières de nature à justifier l'interdiction de la publication de la photo'. Het EHRM verwijst bovendien naar Caroline II (par. 123), waarin ook al tot uitdrukking kwam dat Von Hannover te weinig had gesteld ten aanzien van dit criterium.

Nr. 2 Het Parool e.a./X

Hoge Raad 4 oktober 2013

Arrest in de zaak van:

1. Het Parool BV, gevestigd te Amsterdam,
2. [eiseres 2], wonende te [woonplaats],
eiseressen tot cassatie, verweersters in het voorwaardelijk incidenteel cassatieberoep,
advocaat: mr. S.M. Kingma,

tegen

[verweerder], wonende te [woonplaats], verweerder in cassatie, eiser in het voorwaardelijk incidenteel cassatieberoep, advocaat: mr. J. den Hoed.

Partijen zullen hierna ook worden aangeduid als Het Parool c.s. en [verweerder].

1 Het geding in feitelijke instanties

Voor het verloop van het geding in feitelijke instanties verwijst de Hoge Raad naar de navolgende stukken:

- a. de vonnissen in de zaak 455831/HA ZA 10-1160 van de rechtbank Amsterdam van 14 juli 2010 en 29 december 2010;
- b. het arrest in de zaak 200.082.610/01 van het gerechtshof te Amsterdam van 20 maart 2012.

Het arrest van het hof is aan dit arrest gehecht.

2 Het geding in cassatie

Tegen het arrest van het hof hebben het Parool c.s. beroep in cassatie ingesteld. [verweerder] heeft voorwaardelijk incidenteel cassatieberoep ingesteld. De cassatiedagvaarding en de conclusie van antwoord tevens houdende incidenteel cassatieberoep zijn aan dit arrest

gehecht en maken daarvan deel uit.

Partijen hebben over en weer geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

De zaak is voor partijen toegelicht door hun advocaten.

De conclusie van de waarnemend Advocaat-Generaal A. Hammerstein strekt tot verwerping van het principaal beroep.

De advocaat van Het Parool c.s. heeft bij brief van 5 juli 2013 op die conclusie gereageerd.

3 Beoordeling van het middel in het principale beroep

3.1 In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan.

(i) Het Parool B.V. is uitgeefster van dagblad Het Parool, waarvan [eiseres 2] hoofdredacteur is.

(ii) In de vijfdelige NPS-documentaire 'Vrije Radicalen', vervaardigd in 2007, is een aflevering gewijd aan [verweerder]. Deze aflevering is door de NPS op televisie uitgezonden op 24 november 2007 en 28 juni 2008. Tot eind 2009 was de aflevering op internet gratis te bekijken.

(iii) In 2009 heeft [verweerder] meegewerkt aan een op YouTube gepubliceerde rapclip ter nagedachtenis aan een in de Bijlmer neergeschoten rapper. In die clip is [verweerder] herkenbaar te zien.

(iv) [Verweerder] kreeg in 2009 hulpverlening van Spirit, een in Amsterdam gevestigde hulpverleningsinstantie voor dakloze jongeren. Op 15 juni 2009 heeft een geweldsmisdrijf plaatsgevonden in een opvanghuis van Spirit. Daarbij zijn drie medewerkers van Spirit met een mes gestoken. Een van de drie medewerkers is aan haar verwondingen overleden, de twee anderen raakten zwaar gewond. [Verweerder] is dezelfde dag aangehouden als verdachte.

(v) Voorafgaand aan de behandeling van de strafzaak tegen [verweerder] op 24 september 2009, verscheen op zaterdag 19 september 2009 op pagina 3 van Het Parool onder de kop '[Verweerder] rapper met kort lontje' een artikel over [verweerder] (hierna: het artikel). Het artikel wordt op pagina 17 vervolgd onder de kop 'Mijn moeder liet me vallen' en de subkop '[Verweerder], die hulpverleenster van Spirit vermoordde, is hoofdpersoon in NPS-documentaire'. De tekst op p. 17 ging vergezeld van een foto van [verweerder] in het midden van de pagina. Op die foto is het gezicht van [verweerder] van dichtbij afgebeeld. De foto heeft als onderschrift '[Verweerder], met het litteken dat hij opliep bij een enorme vechtpartij'. Daarbij is vermeld dat de foto afkomstig is uit de in (ii) genoemde documentaire (een 'still'). In het artikel wordt een beschrijving gegeven van de persoon van [verweerder], zijn persoonlijke omstandigheden en zijn achtergronden. Dit gebeurt door middel van citaten van hetgeen [verweerder] in de NPS-documentaire over zichzelf vertelt en aan de hand van hetgeen [verweerder] in die documentaire van zichzelf en zijn leven laat zien. In het artikel komen onder meer aan de orde: de sympathie van [verweerder] voor een jeugdbende (de Crips), dat [verweerder] een rapper is, zijn levenswijze als (gewezen) dakloze, zijn strafblad wegens openlijke geweldpleging en mishandeling, en de relatie met zijn moeder.

(vi) Het artikel en de foto zijn direct na publicatie in Het Parool ook geplaatst op de website www.hetparool.nl. Op 30 december 2009 is de foto van [verweerder] bij het artikel verwijderd van de website.

3.2 [Verweerder] heeft onder meer gevorderd dat voor recht zal worden verklaard dat de publicatie van zijn portret in Het Parool van 19 september 2009 en op de website van Het Parool van 19 september tot 30 december 2009 onrechtmatig was en dat Het Parool c.s. hoofdelijk worden veroordeeld tot betaling van een immateriële schadevergoeding van € 10.000,-.

De rechtbank heeft de vorderingen afgewezen. Het hof heeft het vonnis van de rechtbank vernietigd en voor recht verklaard dat de publicatie van het herkenbare portret van [verweerder] bij het artikel in Het Parool van 19 september 2009 en op de website van Het Parool van 19 september tot en met 30 december 2009 onrechtmatig was. Het hof heeft Het Parool c.s. veroordeeld tot betaling van een bedrag van € 1.500,- aan [verweerder] wegens immateriële schade. Daartoe heeft het hof, samengevat, als volgt overwogen.

[Verweerder] is op de foto herkenbaar in beeld. Het gaat om een niet in zijn opdracht vervaardigd portret dat openbaar is gemaakt in Het Parool en op www.hetparool.nl. Op grond van art. 21 Auteurswet is openbaarmaking niet geoorloofd voor zover een redelijk belang van de geportretteerde zich tegen openbaarmaking verzet, waaronder valt de bescherming van [verweerder] tegen inbreuken op zijn recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer. Dit fundamentele

recht van [verweerder] kan botsen met het fundamentele recht van Het Parool c.s. op vrijheid van meningsuiting. (rov. 3.6)

De gelijkwaardigheid van deze twee fundamentele rechten brengt mee dat de toetsing in één keer dient te geschieden waarbij het oordeel dat een van beide rechten, gelet op alle ter zake dienende omstandigheden, zwaarder weegt dan het andere, meebrengt dat daarmee de inbreuk op het andere recht voldoet aan de noodzakelijkheidstoets van art. 8 lid 2, onderscheidenlijk art. 10 lid 2, EVRM. (rov. 3.7)

Met de publicatie van de beeltenis van het gezicht van [verweerder] bij het artikel is inbreuk gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van [verweerder]. Hierbij moet worden bedacht dat [verweerder] blijkens het artikel wordt verdacht van een (zeer ernstig) strafbaar feit. De volgende vraag die beantwoord dient te worden, is of deze inbreuk, gelet op de vrijheid van meningsuiting van Het Parool c.s., onrechtmatig is jegens [verweerder]. (rov. 3.10) Dit is het geval. [Verweerder] hoeft de publicatie van het herkenbare portret bij het artikel niet te dulden. Zonder wezenlijk afbreuk te doen aan de zeggingskracht van het artikel, hadden Het Parool c.s. immers een minder herkenbaar portret van [verweerder] kunnen publiceren, bijvoorbeeld door het plaatsen van een balkje over de ogen. Het Parool c.s. hebben in dit verband aangevoerd dat hierover in andere zaken ook wel is geoordeeld dat deze maatregel extra criminaliserend werkt, maar dat gaat in deze zaak niet op, omdat het artikel in het teken stond van de verdenking van een geweldsmisdrijf en de op handen zijnde behandeling daarvan door de strafrechter. Bij de publicatie van portretten van verdachten van strafbare feiten is in beginsel terughoudendheid op zijn plaats. (rov. 3.11)

De omstandigheid dat [verweerder] in 2007 actief heeft meegewerkt aan de documentaire, die in november 2007 en juni 2008 op televisie is uitgezonden en tot eind 2009 op internet viel te bekijken, rechtvaardigt niet het plaatsen van een herkenbaar portret bij het artikel over die documentaire en de aanstaande strafzaak. Door zijn medewerking aan die documentaire is [verweerder] niet een zodanig publiek figuur geworden dat hij daardoor moet dulden dat zijn herkenbare portret werd gepubliceerd bij het artikel in het landelijk dagblad Het Parool en op de website www.hetparool.nl, te minder omdat hij daardoor herkenbaar in verband werd gebracht met een (zeer ernstig) strafbaar feit. Dat thans nog portretten van [verweerder] op internet kunnen worden gevonden, kan niet tot een ander oordeel leiden. Van belang is dat Het Parool c.s. destijds een foto hebben gepubliceerd in de krant, die – anders dan bij het gebruikmaken van internet – in één oogopslag en zonder verdere handelingen waargenomen kan worden. (rov. 3.12)

Het recht van [verweerder] op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer dient dan ook, op grond van alle omstandigheden in onderling verband en samenhang gezien, zwaarder te wegen dan het recht van Het Parool c.s. op vrijheid van meningsuiting. Daarmee is het onrechtmatig handelen van Het Parool c.s. jegens [verweerder] gegeven. (rov. 3.13)

[Verweerder] is door het plaatsen van het herkenbare portret bij het artikel aangetast in zijn persoon. Dat rechtvaardigt een immateriële schadevergoeding. Het hof stelt deze billijkheidshalve vast op € 1.500,-. [verweerder] heeft geen feiten of omstandigheden gesteld die een hoger bedrag rechtvaardigen. (rov. 3.14)

3.3.1 Onderdeel 2.5 van het middel, dat de Hoge Raad eerst zal behandelen, klaagt dat het hof in rov. 3.12 blijk heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting. Volgens het onderdeel heeft het hof miskend dat de medewerking van [verweerder] aan de documentaire over zijn strafrechtelijk relevante verleden en aan de rapclip, in combinatie met het feit dat [verweerder] een hulpverlenster heeft doodgestoken en twee hulpverlensters ernstig heeft verwond, meebrengt dat [verweerder] in mindere mate verwachtingen ten aanzien van de bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer mocht hebben. Volgens het onderdeel komt de rechtsopvatting van het hof in rov. 3.12 in strijd met art. 10 EVRM neer op een absoluut verbod tot publicatie van een herkenbare foto van een verdachte van een strafbaar feit indien de verdachte geen publiek figuur is.

3.3.2 Het onderdeel faalt. Het hof heeft, blijkens zijn hiervoor in 3.2 weergegeven rov. 3.11-3.13, terecht tot uitgangspunt genomen dat de vraag of het recht van [verweerder] op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer zwaarder dient te wegen dan het recht van Het Parool c.s. op vrijheid van meningsuiting, moet worden beantwoord aan de hand van alle omstandigheden van het geval, en met inachtneming van de noodzakelijkheids- en proportionaliteitstoets van art. 10 lid 2 EVRM, dan wel art. 8 lid 2 EVRM (zie onder meer HR 5 oktober 2012,

ECLI:NL:HR:2012:BW9230, NJ 2012/571). In het licht van deze maatstaf getuigt het niet van een onjuiste rechtsopvatting dat het hof heeft geoordeeld dat de publicatie van een herkenbaar portret, afkomstig uit de hiervoor in 3.1 onder (ii) genoemde documentaire, niet werd gerechtvaardigd door de omstandigheid dat [verweerder] aan de documentaire over zijn persoon en aan de rapclip had meegewerkt. Het oordeel van het hof dat de publicatie onrechtmatig was tegenover [verweerder] is evenmin onbegrijpelijk gemotiveerd. Het hof heeft bij dit oordeel, blijkens rov. 3.12 van zijn arrest, acht geslagen op de aard en inhoud van die documentaire en op de omstandigheid dat deze is gemaakt voordat de strafbare feiten werden gepleegd waarvan [verweerder] ten tijde van de publicatie van het portret werd verdacht. Het hof heeft bovendien in aanmerking genomen dat Het Parool ook andere middelen tot haar beschikking had dan het volledig herkenbaar afdrucken van de foto, waarmee geen afbreuk zou zijn gedaan aan de zeggingskracht van de publicatie en in mindere mate inbreuk zou zijn gemaakt op het recht op bescherming van het privéleven van [verweerder]. Aldus heeft het hof tot uitdrukking gebracht dat publicatie van de onbewerkte foto niet noodzakelijk was voor de zeggingskracht van het artikel en, met inachtneming van alle omstandigheden van het geval, ook niet proportioneel was aan het daarmee nagestreefde doel, namelijk voorlichting van het publiek. Dit oordeel komt niet neer op een absoluut verbod als in de klacht bedoeld.

3.4.1 Onderdeel 3 is gericht tegen het hiervoor in 3.2 weergegeven oordeel van het hof dat [verweerder] aanspraak heeft op vergoeding van immateriële schade (rov. 3.14). Het onderdeel betoogt dat het hof heeft miskend dat voor toewijzing van een vordering tot vergoeding van immateriële schade is vereist dat nadeel is geleden door aantasting van de persoon.

3.4.2 Een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer kan aangemerkt worden als een aantasting in de persoon als bedoeld in art. 6:106 lid 1, onder b, BW die aanspraak geeft op vergoeding van immateriële schade (Parl. Gesch. Boek 6, p. 380). In het oordeel van het hof dat het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer in dit geval zwaarder dient te wegen dan het recht van Het Parool c.s. op vrijheid van meningsuiting, ligt besloten dat Het Parool c.s. door de publicatie van het portret inbreuk hebben gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van [verweerder]. Daarmee is in een geval als het onderhavige – een onrechtmatige perspublicatie – de aanspraak op schadevergoeding wegens aantasting in de persoon in de zin van die bepaling gegeven. Het oordeel van het hof dat [verweerder] aanspraak heeft op vergoeding van immateriële schade is dan ook juist.

3.5 De overige klachten van het middel kunnen niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien art. 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu de klachten niet nopen tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

3.6 Nu het middel in het principale beroep faalt, komt het voorwaardelijk ingestelde incidentele beroep niet aan de orde.

4 Beslissing

De Hoge Raad:

- verworpt het principale beroep;
- veroordeelt Het Parool c.s. in de kosten van het geding in cassatie, tot op deze uitspraak aan de zijde van [verweerder] begroot op € 373,34 aan verschotten en € 2.200,- voor salaris.

Dit arrest is gewezen door de vice-president F.B. Bakels als voorzitter en de raadsheren A.H.T. Heisterkamp, M.A. Loth, G. de Groot en M.V. Polak, en in het openbaar uitgesproken door de raadsheer M.A. Loth op 4 oktober 2013.

Noot

Marcel de Zwaan

Mr. M.R. de Zwaan is advocaat te Amsterdam (Bremer & De Zwaan Advocaten).

X liet zich in 2007 portretteren als hoofdpersoon met een zeer problematische jeugd (gewelddadig, onthecht, tijdelijk dakloos enz.) in een documentaire van de NPS, getiteld 'Vrije Radicalen'. Tot eind 2009 was de documentaire onbepaald op internet te zien. Foto's van X zijn nog steeds op het internet te vinden. In 2009 figureert X bovendien in een 'rap-clip' ter nagedachtenis van een door geweld omgekomen rapper in de Bijlmer. Op 19 september 2009 publiceert Het Parool

een portret van X, zijnde een *still* uit de documentaire, als illustratie bij een artikel over X die wordt verdacht van het zwaar mishandelen van twee en het doden van één hulpverleenster in een opvangtehuis. Ruim 4 jaar na de publicatie bevestigt de Hoge Raad het oordeel van het hof dat het publiceren van de foto onrechtmatig was en dat X, die intussen een celstraf uitzit van 16 jaar, recht heeft op € 1.500,- immateriële schade vergoeding.¹

Het hof overweegt dat bij de publicatie van portretten van verdachten van strafbare feiten in beginsel terughoudendheid op zijn plaats is (3.11 hof). De publicatie van de foto van X in het kader van de publiciteit over de op hem rustende verdenking van zeer ernstige strafbare feiten, maakt inbreuk op zijn persoonlijke levenssfeer. De omstandigheid dat hij eerder heeft meegewerkt aan de documentaire, die ten tijde van de publicatie van de foto nog steeds via internet te zien was, rechtvaardigde niet het publiceren van het portret in het artikel over de aanstaande strafzaak; 'Door zijn medewerking aan die documentaire is X niet een *zodanig* publieke figuur geworden dat hij *daardoor* moet dulden dat zijn herkenbare portret werd gepubliceerd [...]' (cur-sivering MRdZ).

Deze centrale overweging (arrest hof 3.12), verdient nadere aandacht. A-G Hammerstein citeert in zijn conclusie (2.8, 2.9) uitvoerig de uitspraken van het EHRM waarin het Hof overweegt dat de *informatieve waarde van de publicatie van de foto* van de verdachte in het kader van de berichtgeving over diens strafproces niet opweegt tegen diens privacy en dat *eerdere contacten van de geportretteerde met de pers* niet meebrengen dat ongelimiteerd nieuwe foto's kunnen worden gepubliceerd van de geportretteerde zonder dat sprake is van inbreuk op diens persoonlijke levenssfeer. Op zich duidelijk; (i) de identiteit van de verdachte wordt op grond van het onschuld beginsel beschermd² en (ii) meewerken aan een portret in het verleden impliceert niet de vrijheid het portret ongelimiteerd – en dus ook in een andere – laat staan in een ernstig diffamerende context, te gebruiken. Maar nu de concrete feiten en omstandigheden in onderling verband. X was in de documentaire te zien als een gewelddadige jongeman, levend aan de rafelrand van de samenleving. Hij flirt met geweld en weidt uit over de verwaarlozing en verlaten door zijn moeder. Nog geen twee jaar later mishandelt deze tikkende tijdbom met een mes drie vrouwelijke medewerkster in een opvanghuis, waarvan één dodelijk. Hij krijgt een langdurige celstraf met TBS. De gedachte aan een samenleving die met al haar voorzieningen deze man niet adequaat heeft kunnen opvangen, dringt zich op.

Herkenbare aandacht voor X in een publicatie over een aan de strafzaak verwante context is zeer voorstelbaar. Is het immer geen geschiedenis om nog eens op terug te willen kijken en een maatschappelijk debat aan te zwengelen over de gebrekkige psychiatrische opvang van daklozen en de gevaren voor de samenleving? Het personifiëren van de problematiek door een rapper met een heftig verleden en een mediageniek uiterlijk is dan een ideale kapstok om de gewenste aandacht aan op te hangen. Moeten we de privacy van de verdachte opofferen aan de uitingsvrijheid zodat een voor de samenleving waardevol debat met maximale mediakracht en op een actueel moment zal worden gevoerd? Moet het belang van de *presumptio innocentiae* minder zwaar wegen nu X ten tijde van de publicatie al een bekende verklaring had afgelegd en hij als *semi-public figure* met een gewelddadig imago 'in functie' wordt geportretteerd? In theorie is er ruimte voor de publicatie van het portret in een dergelijke context, dunkt mij. Het Parool las in het arrest van het hof een absoluut verbod op het publiceren van het portret van een verdachte die niet tevens een publiek figuur is. Daarvan is volgens de Hoge Raad echter geen sprake. Door onder meer acht te slaan op de aard en inhoud van de documentaire en door in aanmerking te nemen dat de publicatie van een volledig herkenbaar portret niet noodzakelijk en niet proportioneel was aan het daarmee nastreefde doel, te weten de voorlichting van het publiek, is van een absoluut verbod geen sprake (3.3.2).

Dat brengt mij echter bij een tweede 'communicatievraag' die aan de zijde van de uitingsvrijheid gewicht in de schaal legt, maar in het arrest er bekaaid vanaf komt. Het ontbreken van de noodzaak tot

publicatie van de foto omdat er andere middelen bestaan dan het afdrucken van het volledig herkenbare portret, die geen afbreuk zouden doen aan de zeggingskracht van de publicatie (3.2.2).

Hoezo geen afbreuk aan de zeggingskracht? Wat voor bijdrage levert een herkenbaar portret en in casu deze foto eigenlijk aan de voorlichting van het publiek. Hoe groot is de informatieve waarde van de publicatie van deze foto? De foto toont X niet in actie. Het is een van vrij dichtbij genomen foto waarop zijn gezicht zeer goed te zien is, inclusief een alleszins markant litteken. Hoe groot is de informatieve waarde? Ik zou menen dat de waarde ten opzichte van de tekst per definitie groot is; de letters en woorden waarmee de verdachte wordt beschreven zijn immers slechts abstracte tekens die op niets anders lijken dan op zichzelf.³ De lezer moet het bij een niet geïllustreerd bericht doen met de innerlijke voorstelling die hij maakt op grond van die tekens. De foto is daarentegen concreet; dit is hem en je kunt hem eindeloos bestuderen en daarbij zelfs in de ogen kijken. En juist daarom bevredigt het beeld ook onze nieuwsgierigheid, die zowel een verstrooiende, triviale, als een diep gewortelde psychologische bron heeft. Deze criminele *human interest* is een behoefte van alle tijden. De 'College Tour'-uitzending met Willem Holleeder illustreert de aanwezige belangstelling in alle lagen van de samenleving, zoals deze door de eeuwen heen heeft bestaan. Musil's 'high brow'-hoofdpersoon Ulrich in *Der Mann ohne Eigenschaften* was bijvoorbeeld eindeloos gefascineerd door het goedmoedige gezicht van de vrouwenmoordenaar Moosbrugger.⁴ Het is dan ook de vraag of de overweging van de Hoge Raad (in navolging van het hof) juist is, dat niet aan de noodzakelijkheids- en aan de proportionaliteits eis door Het Parool is voldaan door het herkenbaar afdrucken van de foto, in plaats van het publiceren van een afgebalkt portret, waarmee geen afbreuk zou zijn gedaan aan de zeggingskracht van de publicatie. Wie meent dat met een balkje voor de ogen geen afbreuk wordt gedaan aan de zeggingskracht van een foto waarop de ogen, de blik of zo men wil de spiegel van de ziel van de geportretteerde prominent wordt getoond, die mist zowel de informatie- als de communicatiewaarde van de foto. Het lastige is natuurlijk dat het mes – en dat zou de messentrekkers X en Moosbrugger hebben aangesproken – van de meerwaarde aan twee kanten snijdt; de informatieve meerwaarde van de foto is juist de reden dat deze ook zo'n substantiële inbreuk op de privacy van de geportretteerde vormt.

Een laatste opmerkelijke overweging betreft de betekenis die het hof toekent aan het verschil in de wijze waarop een krant en waarop internet haar informatie prijsgeeft:

Dat thans nog portretten van appellant op internet kunnen worden gevonden (afkomstig uit de documentaire en de rapclip) kan niet tot een ander oordeel leiden. Van belang is immers dat Het Parool c.s. destijds een foto hebben gepubliceerd in de krant, die – anders dan bij het gebruikmaken van internet – in één oogopslag en zonder verdere handelingen waargenomen kon worden.

Dit is een gekke overweging waarin de communicatie eigenschap van de inhoud, wordt verward met die van het medium. Immers de 'ken-nisname ineens'; de onverhoedse en onvermijdelijke confrontatie met de inhoud, die doet zich voor bij beeld en bij geluid ten opzichte van tekst (eerst lezen wat er staat).⁵ Een verschil in de door het hof bedoelde zin tussen het bladeren en lezen van de krant op papier en de krant of een andere publicatie op internet, laat staan van het zoeken in de krant en op internet, ontgaat mij. Je zou zeggen in tegendeel; zoek maar eens bij Google Images en u vindt de foto en het artikel nog steeds en al na één zoekterm; een stuk sneller dan dat artikel in de krant die bovendien de volgende dag enz.

Per saldo: het verbieden van de publicatie van de foto ter eerbiediging van het onschuld beginsel van de verdachte is in het kader van de berichtgeving over de rechtszaak terecht en te zijner tijd, ter vermijding van de bemoeilijking van de resocialisatie van de veroordeelde, is een verbod evenzeer begrijpelijk. Echter, misken niet wat de prijs is van deze beperking van de uitingsvrijheid; Geen foto, of eens onherkenbaar gemaakt portret, reduceert wel degelijk de zeggingskracht en beperkt soms sterk de voorlichting aan het publiek.

1 Ondanks de bescheiden hoogte van de vergoeding is het belang van dit arrest mede gelegen in de – in deze noot niet besproken – nadere afbakening van de grondslag voor deze vergoeding: Met de onderhavige onrechtmatige perspublicatie is *aantasting in de persoon* in de zin van art. 6:106 lid 1 onder b BW *gegeven*: (r.o. 3.4.2). Het nadeel van X behoort niet te worden vastgesteld.
2 A.J. Nieuwenhuis, 'Tussen verdachtmaking en vergetelheid: grondrechtelijke grenzen aan de berichtgeving over misdrijven', *Mediaforum* 2013-3, p. 70-79.
3 M.R. de Zwaan, 'Het onderscheid tussen woord en beeld' in *Geen beelden Geen*

nieuws, Amsterdam: Otto Cramwinckel Uitgever 2003, p. 32-34.
4 'Zu dieser Zeit beschäftigte der Fall Moosbrugger die Öffentlichkeit. [...] Man blieb wie eingewurzelt stehn, wenn man diesem von Gott mit allen Zeichen der Güte gesegneten Gesicht zum erstenmal begegnete. [...] Ulrich probeert de psyche te doorgronden van deze timmerman die terecht staat. Hij is gefascineerd door het contrast tussen de geweldsdaad en het voorkomen van de verdachte. (R. Musil, *Der Mann ohne Eigenschaften*, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt 1978, p. 67-68.)
5 De Zwaan (2003), p. 45.